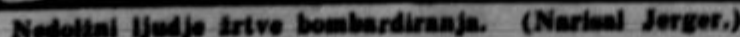

Policija je navaila tudi na glavni stan unije, ki je bil natrpan z ranjenci. In ker ni mogla udreti vanj, je pričela streljati plinske naboje skozi okna, pri čemer je zaneslo uraž. Toda je bil ogenj zadušen, predno se je razširil. Ker so stavarjari v lastno obrambo razbili ulične luči, so policija in pobojniki streljali iz plinskih pušk na slepo,

(Dalje na 8. strani.)

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

CLARKE IN LASTNINA SLOVENSKEGA NARODA

PODPISNO JEDNOTO

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodna na Zdravniški av. (vreme) in Kanada \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; na Chicago in Ohio \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta; na inozemstvo \$8.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year, Chicago and Ohio \$7.50 per year, foreign countries \$8.00 per year.

Člani glasov na dogovor. — Rokopisi dopisov in sponzorirani članki se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vračajo pošti pošto. Če je potrebno, se jih pošlje po pošti.

Advertising rates on agreement. — Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, with an address, please, poems, etc., will be returned by mail only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vas, kar ima slika s Hrom

PROSVETA

2007-25 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Nazadnjaštvo se repenci

V vseh letih povojne dobe — dobe največje konfuzije v zadnjih sto letih — niso bile nazadnjaške sile v Ameriki tako predrzne, tako arogantne in tako kriminalno stupidne kakor so danes.

Od dneva do dneva je bolj očitno, da so nazadnjaški elementi vsake vrste trdno med seboj povezani in delujejo po nekem načrtu, ki je skupen vsem. Največja impertinentnost teh elementov pa je, da se vsi mogoče sklicujejo na demokracijo, dočim pod lažljivo krinko demokracije tekmujejo med seboj, kdo prej izkoplje grob demokraciji v Združenih državah.

Vzemimo katoliško cerkev v Ameriki, katere je danes z vsemi štirimi v politiki v vseh svojih središčih. Danes ta cerkev vozi v svojem vlakcu tudi Hearstovo masšno propagando, to stoglavno hidro največjega burbonstva v ameriški republiki — ali pa Hearstova mašina vozi za seboj katoliško cerkev, prvo ali drugo, saj ni dosti razlike.

Včasih, dokler je bil še Brisbane uredniški šef Hearstovih listov, je ta mašina hudo ščitila žide, danes pa z isto vneto zagovarja interese katoliške cerkve in debelo podpira vsako skemo organizirane katoliške manjšine za despotično zatiranje vsakega izraza svobodnega razvoja zdrave ljudske izobrazbe.

Ameriška katoliška cerkev s Hearstom in mnogimi drugimi temnimi elementi vred je danes očitna predstavnica interesov italijanskega in španskega fašizma predrzno vihteč svojo politično gorjačo (katoliške glasove) nad glavami najvišjih uradnikov v Washingtonu, če ne bodo upoštevali njenih zahtev. V Bostonu, New Jerseyju in drugod, kjer je vladajoča politična mašina pod kontrolo katoliške cerkve, se očitno poje slava reprezentantom Mussolinija in praktično se lokalna diktatura. V New Yorku, kjer revidirajo državno ustavo, skušajo zdaj legalizirati javno subvencioniranje privatnih verskih šol, ampak s pogojem, da država ne bo smela nadzorovati učnih predmetov v teh šolah!

Med temne sile nazadnjaštva moramo danes prišteti tudi ameriške komuniste Stalinske znanke (pristaši Trockega in drugi razkolni komunisti, ki niso nič boljši, nič ne štejejo). Komunisti ponujajo roko katoliški cerkvi, dasi bi lahko vedeli, da cerkev sprejme njihovo roko le, če bi jo mogla odsekati. Katoliška diktatura, odprta ali zakrita, ne trpi poleg sebe nobene druge diktature!

Komunistična propaganda v Ameriki le gnojži nazadnjaštvu iz fašistične džungle in podžiga kriminalne izbruhe fašističnega znanja.

Burbonsko nazadnjaštvo vsake vrste in komunistično nazadnjaštvo živita drug drugega!

Slika šolstva v Illinoisu

Čikaški dnevnik Times prinaša sledečo sliko javnega šolstva v državi Illinoisu:

Sistem javnih šol v Illinoisu ima po vsej državi 48.000 šolskih uradnikov in samo 47.000 učiteljev (učiteljic). Plače vseh teh uradnikov in stroški uprave sploh požrejo letno do malega \$600.000, dočim skupni davčni prisilni za javne šole znašajo letno okrog \$360.000.

V državi se nahaja 233 šolskih odborov, ki nimajo niti ene šole v svojem področju, kljub temu redno vlečejo plače! Zgodilo se je celo, da je eden teh odborov najel leta 1936 — učitelja v distriktu, v katerem ni nobene šole. Kaj je delal ta "učitelj", ki je prejemal redno plačo, poročilo ne pove.

V državi je okrog 500 šolskih distriktov, ki imajo več denarja v blagajni kot ga potrebujejo, na drugi strani pa je mnogo več distriktov, ki so docela bankroti — kljub temu vsi distrikti prejema enako pomoč iz državnega šolskega sklada: po \$11 na učenca ali učenko v slehernem distriktu.

To je le nekaj cvetk. Nemogoče je naštetati vseh primerov korupcije, nesposobnosti in ostalih kozlov državne in lokalne šolske uprave v Illinoisu. Ta uprava, kakor uprave ostalih javnih institucij, je krukarska do moga — pa naj bodo na krmlju demokracije ali republikanci.

Sistem javnega šolstva ne obstoji zaradi vzgoje mladine, temveč obstoji zaradi eksistence in obogatitja velike armade političnih veljakov. Zato pa šteje več uradnikov kakor učiteljev...

Glasovi iz naselbin

Zanimive beležke

Razne vesti iz metropole

Cleveland, O. — Kakor sem že zadnjič poročal, se je kulturni vrt odprl s parado in slavjem že štirikrat, pa jim je ljubi Bog vsakokrat poslal deževne plohe, enkrat pa celo sneg. Torej jih ljubi Bog po njihovem zatrdilu res zelo ljubi, ker njihove parade tako rad z dežjem poskropi. Če pa jim bi naklonil lepo sončno vreme, jih bi menda tudi ljubil. Vse jim namreč prav pride. A. D. še sedaj kar naprej piše, kako je bilo vse "grozno uspešno", pa kakšna čast, ker jih je obiskal "sam" ljubljanski župan. Oni si namreč ne dajo dopovedati, da ni župan, kajti župana izvoli ljudstvo, njega pa je postavil na tisti stolec napod diktatorski režim.

Poročali so tudi, da je dr. Jurjo Adlešič sabo prinesel nekakšne figure ali kipce, ki jih je dalo mesto Ljubljana. Ena figura je šla mestu Clevelandu. In kakšna velika čast da je to za nas vse ameriške Slovence. Brrr! Američani niti v mar nimajo takih stvari. Edino političanti se za take stvari "zanimajo" s praktičnega stališča, ker upajo na slovenske glasove. Ob času volitev se prilizujejo, da potem, ko so izvoljeni, ljudstvo izjemajo. O tem se bi dalo še mnogo pisati, a se res ne sploča, ker je premalen kos.

V bližnjem Euclidu se je vršil velik tridenveni semenj Slov. doma 28-29-30. maja. Imeli so resnično lepo, idealno vreme vse tri dni. Torej njih je za menda ljub Bog tepel, ker jih ni poskropil z dežjem. Ti ljudje so namreč bolj naprednega mišljenja in delujejo za zgraditev novega Slovenskega doma, kajti sedanjim jim več ne odgovarja. Ker je bilo lepo vreme, je prišlo mnogo ljudi z vseh strani, iz Clevelanda in od zunaj. Imeli so tudi lep program, nastopilo je več govornikov in šest pevskih zborov s krasnim petjem in igrala je godba Bled. Bilo je tudi obilo druge zabave. Ljudje so se zabavali v Domu, zlasti pa zunaj na vrtu. Za "novega župana bele Ljubljane" v Euclidu je bil izvoljen naš navihani Andrej Ogriin, po poklicu čevljar. Dobil je nad 3.800 glasov in na svoje mesto je bil vpeljan na slovenski način. Prejel je velik ključ mesta. Celotna prireditev se je zavrhila z najlepšim uspehom v moralnem in gotovo tudi materialnem oziru. S takimi tridenjnimi prireditvami je pač obilo dela in ogromnega pripravljanja, da se vse uredi in izvrši. Za tako delo je treba vztrajnosti, potrpljenja, odločnosti, samozatajevanja in požrtvovanja, kajti celotno breme pade samo na nekaj ljudi, katerim gre lepo priznanje.

Tukaj v Clevelandu še vedno vlada velika religiozna kriza. Z nekimi drobtinami so zaprli ljudem oči, niso pa napolnili praznih želodcev. Mesto se zanaša na državo, država pa na mesto, oboji pa pravijo, da v njihovih blagajnah je sama pajčevina. Da se bi domislili, da so v Ameriki ljudje, ki imajo ne le po sto in dvesto milijonov, ampak tudi milijarde, bi morda kaj ukrenili. Kje so jih vzeli? Ali so jih prinesli na svet? Prigrabili so si jih z inkoriranjem mas, ukradli so jih revnemu delavskemu ljudstvu! Koliko časa bo šlo tako naprej?

Sama skrb in revščina za našo golo in revno življenje. Ako bi ne bilo tega slavnega "cesarskega dela", ki ga hočejo odpraviti, kaj bi bilo? Pa je vse polno cerkev, molilnic, duhovnov, škofov in prelato s papežem na čelu. Na tisoče jih je, pa ne morejo izprositi od neskončno uamljenega Boga, da bi rešil ubogo ljudstvo velike revščine. Ampak velika kriza tarje tudi cerkve. Tako daleč je prišlo, da so vpejli v cerkvah oziroma cerkvenih dvoranah razne tombole ali bingje, imajo bare za točenje o-pojne pijače, prireajo plesje, imajo igralne stroje za denar, sploh vse, kar prinese denar. Vse to se vrši tudi v slovenskih katoliških cerkvah oziroma v njihovih cerkvenih prostorih. Joj, joj! Kam smo prišli. In če bi Krist res sedaj prišel, to bi pebič in jermen!

Tiste cerkve so kljub večnemu fehtanju zadovoljne čez glavo. Le pogledimo cerkev ali faro sv. Vida! Od \$125.000 se je nabralo obresti v več letih, da je čez \$160.000. Zadnje čase pa sploh ne vem kako ta račun stoji. Pravijo pa, da odplačujejo na obresti od obresti \$1000 mesečno, vem pa ne. Veste, tista organizacija dobrotelovnosti bo imela letos konvencijo in je treba nekaj zamašiti oziroma zapreti delegaciji oči, članstvo pa plačati in plačati, četudi je brezdelje in revščina, ki tlačijo revno ljudstvo, tako da se zvija pod njo. Dobrotelost je tudi na drugih straneh te organizacije. Upam, da delegacija na prihodnji konvenciji ne bo imela zaplankanih oči, kajti tako ne more naprej, da bo organizacija molzna krava nekaterim, tudi samostojno glasilo mora priti v poštev!

Cankarjev glasnik gre naprej in se stalno bolj in bolj izpopolnjuje. Ljudje se pohvalno izražajo o njem. Res vlada brezdelje, ampak mi moramo za dobro in prekoristno stvar naprej do skrajnosti, kajti Cankarjev glasnik je edina slovenska revija za izobrazbo slovenskega delavstva v Ameriki. Torej naprej za Cankarjev glasnik!

Anton Jankovič, 147.

Novo a. p. društvo SNPJ!

Sharon, Pa. — Pred par dnevi sem poročal o naši agitaciji za ustanovitev novega angleško poslujočega društva SNPJ, da smo dobili 12 kandidatov in da gremo z agitacijo naprej. Sedaj pa poročam, da se je novo angleško poslujoče društvo SNPJ ustanovilo dne 5. junija na ustanovni seji v Slovenskem domu s 16 kandidati, ki so izpolnili pristopne listine. Ta teden se bo izvršila zdravniška preiskava. V začasnem odboru so: William Novak, predsednik, Joe Valentinič, tajnik, Harry Rupert, blagajnik. Seje so določene na vsako prvo nedeljo v mesecu. Povabljen je gl. predsednik br. Cankar, da pride sem 2. ali 3. julija in da vse novopristope člane zapriše in vpeje v novo a. p. društvo SNPJ ter obenem navduši te mlade člane in članice za društveno in jednotno delo.

Kdo ne bi šel na to slavnostno ustanovitev novega društva, ko pa ne nekaj posebnega! Po končanem uradnem vpeljavanju bo skupna večerja in potem, če bo na soboto, tudi plesna zabava. Ves prebitek bo šel v korist novemu društvu. Ze sedaj se pripravite vsi od blizu in daleč. Podrobnosti sledijo.

V Prosveti št. 109 sem v dopisu omenil, da smo obiskali Zidanška. Ze na poti sem zvedel, da je bolan, Joe Garm in Albin Cvelbar ter podpisani pa smo se namenili, da ga obiščemo. Pa sem trkal in trkal, a nobenega glasu. Jožetu sem de-

šal, če se spominja, ko sva pred par leti obiskala Toneta, ki je bil zelo bolan, nazajgrede pa sva se ustavila pri sosedovih in povedala, da je slab. Soseda je gledala skozi okno in opazila Toneta, ki je šel s torbico in palico v roki na potovanje za Prosveto. Ali ga vidita, je dejala. Prej sta rekla, da je zelo slab, sedaj pa jo urno maha po poti. Pogledala sva in res je bil on. Pozneje sem zvedel, da ga je žena tako ujezila, da je namah ozdravil in se odpovedal bolniški podpori.

Zidanšek je dne 5. junija prišel v Slovenski dom in se udeležil ustanovne seje novega društva. Bil je vesel in pripovedoval, da je v Moon Runu dobil prvo nagrado, namreč cel desetak, ni pa hotel povedati, za kaj je dobil prvo nagrado. Pa sem ga vprašal, če je v tekmi dirjal, ali je plesal, ali je najlepše poljuboval, kajti pri klobasji je dajet gotovo ni dobil nagrade, če jo je dobil, jih je za menda ukanil, ker je eno v žep vtaknil in jo meni podaril, naj tudi jaz poskusim klobasjo dobroto. Torej če ni šlo vse po paragrafi, ne štejte meni v zlo, četudi sem eno klobasico jaz "spravil pod streho", ampak po Tonetovi zaslugi. Töne je tudi rekel, da je bilo v Moon Runu več klobasic namenjenih Barbiču, a jih je namesto Barbiča kar on odnesel. Povedal je tudi, da mu je neka rojakinja dala toliko golaža, da si je z njim za ves dan podprl rebra, zato se mu je čudno zdelo, kam neki gre ječmenova tekočina, ki jo je zmerom prilival. Srečni Töne!

Anton Valentinič, 262.

Zatiranje civilnih svobodščin

Elizabeth, N. J. — Če bi oživel ustvaritelj ameriške republike, ki so se zanj borili leta 1776 in ohranili unijo leta 1864, namreč tisti, ki so se borili za svobodo govora, tiska, zborovanja, za versko in politično svobodo — bi ti očete ameriške republike ostrmeli. Ako bi prišli v Jersey City in v nekatere druge kraje, kjer se na diktatorski način nekaterih posameznikov grdo tlačijo civilne svobodščine, bi znova stopili v boj, da se v kati zatro vse fašistične nakane.

Fašizem se skuša urediti na razne načine in pod raznimi prikritimi in odprtimi firmami. Danes imamo nemški, italijanski in španski fašizem. Tukaj pa skušajo uthotapiti ta stvar pod znankami nemškega bunda, italijanske legije, Kolumbovih vitezov in s pomočjo Franka Hagueja, ki je kolovodja demokratske stranke in župan mesta Jersey City. Kaj bi storili z očetjske republike, če bi prišli v Haguejevo gnezdo? Baš to, kar so storili s Thomasom in vsami drugimi, ki so skušali nastopiti na javnih shodih, pa so jih pod krinko komunizma igitrali iz mesta. Tako so delali v Nemčiji in Italiji, na Španskem in Kitajskem, kjer danes vlada fašizem. Na Španskem in Kitajskem na debelo morijo starčke in otroke in žene, fante in dekleta. Tako delajo italijanski fašisti v Etiopiji oziroma so delali.

Ali ameriška vlada v resnici ne vidi kaj se godi in kdo so ti isti ptici, ki bi radi pofašistili ves vladni sistem, ko vpijejo, da so proti komunizmu? Ameriška vlada mora stati na branjku in že v klicah zatreti vsak fašistični poskus. Razumem se, da v krizi se kapitalistični mogotci radi oklenejo fašizma, ki jim je zadnja bilka, da rešijo kapitalistični položaj. Ameriško ljudstvo pa ne sme dovoliti, da se bi tukaj zgo-

Predsednik Franklin D. Roosevelt

dilo kot se je v Nemčiji in Italiji in kar se sedaj dogaja na Španskem in Kitajskem. Noč in dan so na delu razni vitezi in legionarji ter nemški bundi in italijanski črnosrajčniki, da si o-svojijo moč in upeljujejo fašizem v deželo. Fašisti so si namreč nadeli nalogo, da zavladajo po vsem svetu fašistična diktatura. Oni hočejo zaslužiti sleherni sled svobode. Na delovnem ljudstvu je ležeče, da se ohrani svoboda in demokracija amerškemu ljudstvu s tem, da se v klicah zatara vsak fašistični poskus, dokler je čas.

Andrew Sprogar.

Odmevi na moje dopise

Cleveland, O. — V naslednjih vrsticah bom citiral nekatera pisma, ki sem jih prejel od rojakov, zraven pa nanja odgovoril.

Rojak F. Kušman mi piše iz Sheboygana, Wis.: "Popolnoma se strinjam s tvojimi dopisi, tako tudi z Zidanškovimi in J. Radljevim, želim pa, da se bi naše ženske kaj več oglašale. Ko dobim Prosveto, najprej pogledam kaj je napisal Molek, potem Barbič, Zidanšek in drugi, in pa to, če se še kaj "baranta" za klobasice. Želim, da bi dala vsaj eno "krvavo" uredniku Napreja..."

Zdi se mi, rojak Kušman, da bo za nekaj mesecev to moj zadnji dopis zato, ker postaja vroče in v vročini postanem len, se ne počutim tako fletno kot pozimi. Veš, roditel sem se namreč pozimi, pa se najbolj zabavam z dopisovanjem, ko je mrzlo, da se ogrejem. Le v slučaju izredne sile se bom morda kaj oglašil, moje nasprotnike pa moram tudi pustiti, da se oddahnejo, kajti lahko se zgodi, da bi kateri od same jeze umrl, na sodni dan pa se bi jaz moral zagovarjati pred tajno komunistično policijo, pa bi me še enkrat obsodili v smrt!

Iz Langelotha, Pa., mi piše Anton Škafar: "Z veseljem sem prečital tvoj dopis o tvojem delu na Moon Runu. Je resnica, kar pišeš, zato me bo veselilo, ko prideš in si bova stisnila roke." (Sva si jih že, ali ne, Töne?) — Takrat je Škafar delal na Imperiali, deset milj severozapadno od Moon Runa. S Tonetom sva si stisnila desnice na Moon Runu letošnjega 30. maja, le škoda, da nisem imel časa za kramljanje z našimi starimi naseljenici in sodelavci ter pionirji pri kopanju premoga. Škafar mi je obljubil krtačo (scrub brush) za krtačenje mojih nasprotnikov.

Ko sem se 31. maja vrnil z Moon Runa, me je čakala doma kartica in pismo. Vsebinske je pohvalne. Tisti "kotiček v nebesih" da je bil na mestu in da sem ga dobro zadel, komentar pa da je obljubila tudi Enakopravnost, obljube pa še ni izpolnila...

Zazdelo se mi je, da moj dopis z dne 26. maja ni bil pravilno zapodan, kajti isti dan sem prejel še drugo pisanje brez podpisa, natipkano in spakedrano, kajti smoter je bil gotovo ta, da me odvrne od sumničanja in da bi mislil, da je to poslal kakšen socialist in naprednjak. Pismo je bilo datirano 31. maja v Collinwoodu in isti dan dostavljeno. Naj omenim njegovo vsebino, da bo javnost izvedela, kakšne skrivnice se igrajo nekatere v metropoli, ker se boje na solnce zato, da se jim ne raztopi gnoj na glavi.

Tisti anonimni pisec piše: "Franjo! Tvoj prijatelj ti povej, da ni zdravil za te, da pa deš še enkrat s "porča". Napadati si začel tudi svoje lastne so-

(Dolje na 3. strani.)

Skrivnost prostosti človeške volje

Prof. Max Planck, slavní fizik, utemeljitelj kvantne teorije in Nobelov nagrajenec, ki je pred kratkim učakal osemdeseto leto, je v zanimivem predavanju razpravljal o stališčih moderne fizike do naključij. Ko je snoval svojo teorijo, je dejal, da je naletel na pojave, v svojih zadnjih zaključkih zakon vzročnosti, na katerem temelji vse naše spoznanje, na v dez naravnost razveljavljajo. Tedaj se mu prvič vsililo vprašanje o zakonitosti vsega, kar se dogaja.

Cim dalje stopa moderna znanost, tem bolj se ji kaže, da so tudi tam, kjer smo nekoč nevali naključja ali nerazložljive tajne sile, delu nespremenljivi zakoni. Vsi vemo, da more današnje naravoslovje pojasniti marsikaj, kar je bilo nekoč nerazložljivo. Mimo tega uvidevamo, da je mogoče s pripomočki moderne psihologije izvajati tudi komaj dojemljivi gibljaje, ki vodijo naše odločitve. Iz dejstva, ki jih je mogoče jasno spoznati. Z naprednim čim spoznavanjem duševnih gonov nastaja vprašanje, kje je med vsemi mogočimi goni drugi motivi še kaj prostora za odločitev proste človeške volje? Ali so ljudje sploh odgovorni za naša dejanja? Ali ni odgovor zanje nekaj drugega, kar deluje v nas in kar sami ne moremo biti odgovorni?

Znanstvenik, ki se od zunaj približuje človeški duši, vidi v njej vedno le zakonite pojave, to, kar je odvisno od trdnih sil — z besedo to, kar je določeno že v naprej. V mnogih primerih gre lahko tako daleč, da napoveda, kako bo določen človek v določenem položaju ravnal. Povsod se kaže tu naraščajoče spoznanje o zakonitosti duševnih dogajanj in s tem našo znanost gre ta poteza determinizma. Skoraj bi celo rekli, da znanost ni nič drugega nego razvoj do čedalje širše posegajočega determinizma. Šele tam, kjer zakonitost ni dobro poznana, da nam je mogoče z njo napovedati bodoče stvari, lahko govorimo o prostosti.

Kar se tiče uporabe teh misli glede problema človeške proste volje, lahko trdimo, da more psiholog, ki od zunaj opazuje človeka, računati vedno samo s trdnimi duševnimi zakoni. Seveda pa naša psihologija danes še ni tako razvita, da bi mogla doznati res vse človeške, ki so potrebni tudi za najmanjša človeška dejanja. Vendar pa je psihološki opazovalec tako rekoč že po poklicu dolžan biti determinist. Njegova naloga je vendar ta, da spozna in pojasni čim več duševnih zakonitosti. Toda človek vidi samega sebe ne samo od znanj, temveč tudi od znotraj. Nikoli mu ne moremo pregledati s hladnostjo opazovalca v njih lastnih nagibov. Vsi zakoni, ki jih lahko opazuje zunanji opazovalec, ostanejo delu čemu samemu skrivnosti. In v tem dejstvu pravi prof. Planck, leži skrivnost prostosti človeške volje. Volja je sicer objektivno vezana subjektivno pa prosta, je formula, ki izvira njegovih razmotiranj.

Bogastvo iz umazanih

Kako morejo tudi najneznatnejši odpad postati vir bogastva, nam kaže novi način pridobivanja vanadija, redke kovine, ki jo po imenu pozna le malo ljudi.

To kovino uporabljajo drugače v precejšnjih količinah kot dodatek jeklu, ki dobi s tem določene dragocene lastnosti. Doselej pa je bilo mogoče vanadij le s težavo pridobivati. Njegova nahajališča so bila v zelo samotnih in težko dostopnih krajih, zato je bila kovina tudi draga.

Sicer vsebujejo skoraj vsa surova olja in zemlji določene količine vanadija, bilo pa je nemogoče pridobivati ga iz njih na način, ki bi se rentiral. Pred nedavnim so odkrili, vsebuje venezuelski in mehiški petroleji precejšnje količine te kovine. In ne samo to, pri zgorevanju olja, na primer v velikih ladijskih strojih, preostaja dragocena snov, ki je mogoče na ta način pridobivati iz saj in drugih ostankov. V najnovnejšem času pridobivajo zato vanadij iz saj, ki nastajajo po zgorevanju olja v ladijskih strojih. Dočim ga je treba prej dobivati na zelo težaven način, čim dobili vsako leto okrog 100.000 kg vanadija.

Venera in Mars

Venera in Mars, nam najbližji premišljeni sta pred kratkim tekmovali za čast, katerega bi imela ulogo večernice. Venera se je potrudila, da bi svojega tovariša na nebu prekašala ne samo s sijajem, temveč tudi s hitrostjo. 7. maja ga je res prehitela.

To se dogodi sicer pogostoma, kajti Mars potrebuje za svojo pot okoli sonca trikrat toliko časa, kolikor Venera. Med tem ko traja Venerino leto približno 225 dni, šteje pri Marsu leto približno 687 dni. Mars je pač dvakrat toliko oddaljen od sonca kakor Venera in med obema krogi se zadeli resnico, ko so postavili zemljo med njubezen in vojno).

Ker se takšna srečanja med obema premišljenicima dogajajo vedno na drugih krajih in sliki tirov, so tudi razdalje med njima, kar sta si najbližji, zelo različne. 7. maja pa sta bili tako blizu, da jo je neoboroženo oko videlo skoraj kot eno samo zvezdo. Oddaljeni sta bili na nebu približno petnajstino lunine premera, torej tako malo, da ju manj kot oko zavoljo Venerinega sijaja ni moglo ločiti.

Vesti s Primorskega

KLADIŠČA KMEČKIH PRI-
DELKOV V ISTRI

V Pulj je bilo zborovanje istr-
skih kmetovalcev, ki so se ga u-
deležili vodilni člani istrske
kmečke zveze. Ob tej priliki je
prezval vodstvo organizacije
novo imenovani predsednik
dr. Calejari iz Poreča. Do-
dal zanimivo poročilo o
poslednjem letu, v katerem mo-
stvalci oddajajo nekatere
pridelke, kakor pšenico,
krompir, siloprejkine kokone in
dr. Na zvezi so se odločili, da
si smejo le določene količine
blaga, kolikor jim ga pač
prijazijo za domačo porabo.

Po taki prisilni oddaji pšeni-
ce v javna skladišča je bilo lani
v puljski skladišču 5000 kmečkih
metnikov, vendar pa je bilo
pšenice le petih 70.000
metnikov. Razumljivo je, da so
pšenice težje in v transportu
stroški sorazmerno znatno
višji, in bi uprava skladišč
nem bila mogla plačati bla-
ga po primerni ceni, da se ji ni
srečilo dosegati za istrsko pše-
nico priznanje boljše kakovosti,
prav je pšenica vsebovala nad-
prečen odstotek vlage.

Dokaj več težav je bilo s pri-
no oddajo volne. Predlanski
bili kmetje primorani prodati
volno za prav boren denar. Za
tak tip volne so jim od prvot-
nih dogovorjenih cene celo od-
šli dobrih 33%. Zato so se lju-
dje prišli na vse načine brani-
dati svoje blago v javna
skladišča in so ga raje pod roko
oddajali — po dvojni ceni, ko-
pa se seveda pri tem niso zba-
vali posledic. Lani je u-
prava skladišč preprečila raz-
tega tihotapstva le na ta
čin, da je povišala cene kre-
ma tipu volne za 100%, za
kaj pa plačala prvotno dogo-
vorno ceno takoj in v celoti.
Skladišč se je lani nabralo
okoli 60.000 kg blaga,
kar pa so ljudje izkupili zanje
celih 300.000 lir več kakor
lanskim.

Vilgojstvo je v Istri še v
vsej oblasti ga pospešujejo
po novejši načini, z razde-
ljanjem siloprejk, murvinih
in, nagradami za najboljši
delce pa s sorazmerno viso-
kimi cenami, po katerih javna
skladišča vsakoletno pridelke
povzamejo. Vendar so bili doslej do-
nosni uspehi minimalni.

Lani so končno pričeli orga-
nizirati tudi prostovoljno odda-
jo kmetijskih skladišč. Letina je
prav izredna in nastala je
skoraj, da bo koruza izgrubi-
la ceno. V tem primeru so
doseženi res povoljni rezul-
ti, ker so koruzo prodali iz-
redno ceno. V zadnjem času po-
doba, ki je bila znatno višja od
preteklega novembra in
decembra.

Priladna oddaja pšenice v
skladišča. Kmetijsko mi-
nistvo je izdalo naredbo, po
kateri bodo javna skladišča
in pokrajini po posebnih ce-
nah odkupovali pšenico, kolikor
imajo kmetje posestniki še na
polju. V postev prihaja se-
la pšenica, ki so si jo kme-
čji prihranili od količine,
katero so si smeli lani ob koncu
pridržati za domačo pora-
bo. Ministrstvo je sedaj odredi-
lo, da morajo skladišča za nak-
upno oddano pšenico plačati
stotnik posebej po 7 lir za stot-
nik. Potemtakem bodo plače-
do nove žetve za stot pšeni-
časte vrste po 132 za stot,
če vrste pa po 147 lir.

Grgarju nameravajo zgra-
niti novo poslopje za dečje za-
bavo znane šolske družbe "Ita-
ledenta". Vse stroške bo kri-
žarska občina. Goriški po-
litični upravni odbor je pre-
jeli tork pristati na to obvezo-
vanje.

"Italijanska" organizacija v
Istri je prejela v dar ve-
liko količino, na katerem si na-
vaja urediti športno igrišče.
Igrališče je darovala goriška
občina.

Cerknem je občinska upra-
va odločila več prostorov v ob-
sej poslopju v Podprevcu
družbi "Italia Redenta".

ki si je v njih uredila nekaj raz-
redov za svojo šolo.

Olajšave za ženitovanska po-
tovanja v Jugoslavijo. General-
na direkcija jugoslovanskih dr-
žavnih železnic je pred kratkim
pristala na posebne olajšave za
ženitovanska potovanja po ju-
goslovanskih železnicah. Vsem
novoporočencem, tudi tujim dr-
žavljanom, je za taka potovanja
priznala 50% popust v ceni voz-
nih listov za vse proge in vlake.
Predložiti morajo le potrdilo o
poroki. Tuji državljani prejme-
jo taka potrdila na jugoslovans-
skih konzulatih, v katerih ob-
močje spadajo kraji, kjer je bi-
la poroka. Za novoporočence iz
Julijske krajine sta za izdajo
takih potrdil pristojna general-
ni konzulat v Trstu in konzulat
na Reki.

Otrok utonil v kalu. Pri Sv.
Križu blizu Ajdovščine se je pri-
petila huda nesreča. Mala Mar-
cela Storožar se je odpravila v
doma v sosesčino med otroke, ki
so se igrali na nekem bližnjem
travniku. Otrok, star šele dobri
2 leti, je med igro zašel v gr-
movje na koncu travnika in je
padeč za njim v kal ter utonil v
njem. Uro kasneje so sosedje, ki
so jih otroci opozorili na nesre-
čo, trupelce dvignili iz kala.

Nesreča pri delu. V bližini
Grahovega se je pri delu smrtno
nevarno ponesrečil 25 let stari
Anton Božič. Z nekaj tovariši je
bil v St. Petru zaposlen pri grad-
nji nove ceste. Ko so na nekem
mestu odkopavali zemljo, se je
na Božiča udrl plaz peska in ga
docela zasul. Ostali delavci so
mu takoj priskočili na pomoč in
ga še živega odkopali. Vendar
pa so morali fanta nemudoma
odpeljati v goriško bolnišnico,
kjer so zdravniki dognali, da si
je zlomil hrbtenico in dobil še
druge nevarne poškodbe.

Požar v Dobravljah. Dne 19.
maja je nastal požar na posest-
vu Andreja Vrčona v Dobrav-
ljah pri Sv. Križu na Vipav-
skem. Ogenj se je pojavil v go-
spodarskem poslopju in se zelo
naglo razširil, tako da je bila v
nevarnosti tudi že posestnikova
stanovanjska hiša. Vlačani so
takoj prihiteli na pomoč in v ne-
kak urah jim je uspelo požar o-
mejiti. Vrčonu je ogenj povzro-
čil nekaj tisoč lir škoda. K sreči
je bil posestnik zavarovan.

Šolske knjige za revne otroke
Kakor po vsej Italiji in dru-
god, delijo tudi v Juljski kraji-
ni siromašnim otrokom po šolah
šolske knjige. V Juljski kraji-
ni se to dogaja vselej v okviru
posebnih svečanosti, h katerim
se zbirajo ne le šolski otroci, ne-
go tudi njih starši.

Tako svečanost so imeli v Lo-
kvi na Krasu, kjer so letos že
drugič delili knjige med šolske
otroke. V največji šolski sobi, ki
so jo okrasili z zastavami in si-
likami, so se zbrali zastopniki lo-
kalnih oblasti, šolski otroci in
njihovi roditelji. Manifestacija
se je pričela z običajnim pozdrav-
om Mussoliniju in petjem fašis-
tične himne. Učitelj, ki je v
Lokvi hkratu tajnik fašistične
organizacije, je imel govor, v
katerem je poudarjal, da mora-
jo biti vsi hvaležni Mussoliniju,
ki "tako zelo" skrbi za deco na
Krasu. Nato je razdelil med o-
troke večje število knjig. Sveča-

nost se je zaključila spet s po-
zdravom Mussoliniju.

Telefonske centrale v podežel-
skih krajih so pričeli v zadnjem
času delno avtomatizirati. Ob-
čine morajo same kriti stroške
za vsa tehnična dela. Te dni je
pokrajinski upravni svet v Go-
rici odobril izdatke za avtomat-
izacijo telefonskih central obci-
nam Stanjel na Krasu, Fara, Sv.
Lucija, Tolmin in Cepovan.

Nova grobova. — Dne 11. ma-
ja je v Renčah v spodnji Vipav-
ski dolini umrl Stanko Vižintin,
kateri je dosegel starosti 63 let.
Pokojnik si je v dolgih desetlet-
jih svojega poklicnega delovanja
pridobil širok krog prijate-
ljiv. Zapustil je soprogo in si-
na. — V Ratnjah pa je nekaj
dni prej preminul ugledni po-
sestnik France Valetič. Tudi nje-
govega pogreba se je udeležila o-
gromna množica ljudi z vseh bli-
žnjih vipavskih krajev.

Nova občinska sveta. — S po-
sebnima prefekturama dekreta-
ma sta bila imenovana nova ob-
činska sveta v Pazinu in Vod-
njanu. V pazinski občinski svet
so bili imenovani poleg drugih
Gino Maracchi (Mrak), Josip
Gortan, Nikolaj Jelčić in Anton
Lenardon; v vodnjanski pa med
drugimi Ivan Smoljanič in Jurij
Mandušič.

POMANJKANJE VODE V ISTRI

Že nekaj let grade v Istri ve-
liki vodovod, od katerega si ob-
tajo pitne vode vsi večji istrski
kraji od Pirana do Pulja, pa tu-
di od Buzeta preko Pazina do
Labinja. Dela pa so največ zara-
di abesinske vojne zaostala in
tudi sedaj se še ne nadaljujejo
v nekdanjem tempu. Pred krat-
kim je puljski prefekt na nekem
zborovanju izjavil, da je ministr-
stvo za javna dela spet zagoto-
vilo nadaljnje kredite za gradnjo
vodovoda, vendar bo že iz tehni-
čnih razlogov poteklo še nekaj
let, da bo problem pitne vode v
Istri končno rešen.

V zvezi s tem je "Piccolo del-
la sera" objavil zanimiv dopis,
ki obravnava izredno težki pro-
blem vode v Pazinščini. Preskr-
ba z vodo, pravi list, je v Pazinu,
še vse bolj pa v okoliških vaseh
skrajno nezadostna. Pretežni
del leta je mogoče v Pazinu za-
radi neznatne kapacitete mest-
nega vodovoda dobi vodo le po
nekaj ur na dan, poleti pa je obič-
ajno docela zmanjka. Pazinčan-
i so tedaj prisiljeni poiskati si
vode v oddaljenih studenih za
drag denar, tako da izdatki za
vodo čisto občutno obremenijo
gospodinjstvo marsikatero dru-
žino.

V bližnjih in daljnjih okoli-
ških vaseh pa je položaj po in-
formacijah istega lista še manj
povoljen. Ljudje se morajo za-
dovoljiti celo z vodo iz vaških
kalov, kjer se napaja živina. Ta-
ko je povsem razumljivo, zakaj
je v Pazinščini toliko jetičnih
bolnikov in zakaj se posebno po-
leti silno širijo bolezni drobovja.

V poslednjih letih je pazin-
ska občina skušala omiliti polo-
žaj vsaj v samem Pazinu. Z mo-
tornimi cisternami so dovažali
vodo iz prav oddaljenih krajev.
Vsaka taka vožnja stane po 250
lir. Po deželi pa morajo kmečje
žene z osli včasih celo do 40 km
daleč do Foibe, da si za nekaj
dni preskrbijo vsaj nekaj vode
za družino. V Pčinu, Gradšču,
Trvižu in po drugih krajih, be-

Bojkot japonskih izdelkov učinkovit

Japonska izvozna trgo-
vina izkazuje
padec

New York. — (FP) — Boj-
kot japonskega blaga je učinko-
vit, pravi Robert Norton, tajnik
Ameriškega odbora, ki vodi boj-
kotno akcijo. Izvoz japonske
svile v Združene države je pa-
del 36 odstotkov v prvih treh
mesecih tega leta, izvoz druge-
ga blaga pa 27 odstotkov. Padec
je tretjino večji kot padec izvo-
za blaga iz vseh drugih držav.

"Posledica bojkota je pomanj-
kanje vojnega materiala na Ja-
ponskem," je dejal Norton. "Po
poročilih v japonskem tisku ne
more japonska vojna industrija
dobiti surovega materiala; re-
zervne zaloge tega materiala, ki
jih je nakopičila pred invazijo
Kitajske, so skoro izčrpane."

Norton dalje pravi, da mora
Japonska pošiljati velike količ-
ne zlata v Združene države za
nakup vojnega materiala. Poš-
iljatve zlata znašajo vsoto \$300-
000.000 v zadnjih osmih mese-
cih. Japonska rezerva zlata zna-
ša sedaj le \$250.000.000 in na-
daljnje pošiljatve bodo imele re-
šen učinek na japonsko ekono-
msko strukturo.

Detroitška poli- cija na rešetih

Unije porsirale mestni
svet na preiskavo
policijske bru-
tarnosti

Detroit. — Javno ogorčenje
nad policijsko brutalnostjo nad
stavkarji in simpatiki pri American
Brass Co. je dobilo odmev
tudi v mestnem svetu, kjer je
bila predložena resolucija za
preiskavo policijskega napada na
pikete dne 26. maja. V tem na-
padu je bilo nad 50 oseb ranje-
nih.

Mestni svet izprvega ni hotel
zaslišati detroitskega stavkovne-
ga odbora CIO; na to je pristal
leži list, so ljudje pretekli me-
sec plačevali po 2 lir za brento
vode.

Gradnja telefonskega omre-
žja v goriški pokrajini je v po-
nem teku. Kmeti znajo, je za
ta dela pokrajinska uprava na-
jela posojilo v znesku poldruge-
ga milijona lir, ki ga bodo mora-
le v pretežnem delu amortizirati
posamezne občine s svojimi
obveznimi prispevki. Po večjih
vaseh postavljajo tudi napol
avtomatične telefonske centrale
in javne govornice. Tako bodo
delno avtomatizirali novi centra-
li v Dobrovem, v Brdih ter pri
Sv. Križu na Vipavskem. Pri
Sv. Križu in v Kanalu bodo zgra-
dili javni govorniki. Prav te
dni so razširili telefonsko omre-
žje tudi na več krajev krminske
občine.

Romanje. Goriški semenišni-
ki, med katerimi so še zmerom
v veliki večini dijaki iz goriških
podeželskih krajev, bodo letos ob
koncu šolskega leta romali v
Rim.

še, ko je odbor zagrozil z
masno demonstracijo pred mest-
no hišo. Na tem zaslišanju, ka-
terega se je udeležilo nad 1000
delavcev, je Larry Davidow, u-
nijski odvetnik, urgiral mestne
očete na preiskavo policijske bru-
tarnosti. Rekel je, da so bile ve-
činoma vse osebe ranjene v hr-
bet, kar dokazuje, da so se sku-
šale umakniti pred policijo.

Po zaslišanju je predsednik
mestnega sveta koncilman Jef-
fries rekel, da bo podpiral reso-
lucijo za preiskavo, slično so iz-
javili tudi trije drugi koncilma-
ni. "Če se je policija dobro ob-
našala, tedaj se ji ni bati pre-
iskave; ako se ni, tedaj je po-
trebno, da to vemo," je rekel
Jeffries.

Javno ogorčenje nad policijs-
ko brutalnostjo in družbino
taktiko je tako veliko, da se je
javno mnenje po tem napadu o-
brnilo na stran stavkarjev in se
je družba že pričela pogajati
glede redukcije mezd, v skladu
s katero je nastala stavka. Zupan
Reading, ki je pohvalil policijo,
je zdaj prišel na dan s sugestijo
za ustanovitev Industrijskega
mirovnega odbora, v katerem pa
bi podjetniki imeli večino. Vodi-
telji obeh delavskih frakcij po-
bijaajo to skemo.

Delavci ustavili pohod reakcije v Akronu

(Nadaljevanje s 1. strani.)

tudi v privatne domove in celo v
bližnjo bolnišnico.
Ta napad je takoj združil obe
delavski frakciji — vse unije
CIO in ADF, 74 po številu — ki
so takoj drugi dan zjutraj usta-
novile Združeni delavski obram-
bni odbor. Ta je šel takoj na de-
lo in odločno zahteval od mestne
administracije, naj odpokliče po-
licijo in preneha s stavkolom-
skimi akcijami. Obe vojniški u-
niji, CIO in ADF, pa sta dali
akronski reakciji ultimatum, da bo-
sta ustavili ves obrat v mestu,
ako bo policija nadaljevala s
svojim terorizmom.

In ker je delavstvo zagrozilo
tudi z generalno stavko, se je
Goodyear kompanija pričela po-
gajati z unijo, župan pa je po-
polne odpoklical policijo, obe-
nem pa zagrozil z novim oboro-
ženim napadom, ako bodo stavi-
karji obnovili piketiranje. Oben-
em je tudi governor Davey po-
zval 3600 državnih milicnikov,
naj bodo pripravljeni za pohod v
Akron. Toda delavstvo ni šlo v
to past, ker so voditelji vedeli,
da je kapitalistična oblast pri-
pravljena na nov masakr.

Zvečer se je vršil velik shod
kavčarskih delavcev, ki so
skoraj soglasno odobrili dogovor
med Goodyear Co. in unijskimi
zastopniki. V tem dogovoru se
je družba plemenito zavezala, da
je pripravljena na pogajanja z
unijo za sklenitev kolektivne po-
godbe in rešitev pritožb in ob-
nem pristala tudi na nekatere
druge koncesije.

Tako je akronsko delavstvo s
skupno fronto in militantnim
nastopom zopet odbilo naskok
reakcije na kavčarsko unijo.
Voditelji so na shodu udrihali
po policiji, županu in podjetni-
ških interesih ter pozivali delav-
stvo na militantno borbo za svo-
je pravice. Od tega napada se
je delavstvo naučilo tudi to, da
bo za prihodnji napad bolje pri-
pravljeno kakor je bilo zadnjič.

Člani unije ADF obtože- ni uničevanja lastnine

Canton, N. Y. — Devet urad-
nikov in članov unije aluminij-
skih delavcev (ADF) so bili ob-
toženi podžiganja izgradov in u-
ničevanja lastnine. Obtožba je
posledica spopada med njimi in
člani unije CIO. Unija Ameriške
delavske federacije je namreč
zmagala pri volitvah v tovarni
aluminija v Masseni in zmago
je potem proslavila z navalom
na glavni stan unije CIO, kjer
so člani razbili pohištvo, zasegli
tiskovine in druge papirje in jih
potem zažgali. Dva organizator-
ja unije CIO, Raymond Pansiek
in Harold Diamond, sta bila na-
padena in tepena. Pansieka so
posadili na tovorni avto, ki ga
je odpeljal proti železniški po-
staji. Obesili so mu tudi napis
z besedami: "CIO odhaja iz me-
sta." Arthur Dumas, predse-
dnik krajevne unije CIO, je zdaj
apeliral na governorja Lehmana,
"naj vzpostavi red in mir v Ma-
sensi in odredi preiskavo proti
mestni administraciji, ki je
sankcionirala nasilja."

Kongresnik R. Rampack in kongresnica Mary Norton, načelnica delavskega odseka nižje zbornice.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

trudnike ki se mučijo da nekaj
prispevajo v našo skromno li-
teraturo. Toje oslarije ki nimajo
ne repa ne glave, se pa izvrstno
arcalijo Kajne, ti še danes pre-
takna zlobne solze po terejonal-
skem dopisu ki ti ga ni hotel
priobčiti. Ni čuda če ljudje za-
puščajo Prosveto Pproletarca.
Dobro da ne hodiš v javnost če-
ne biti že kdo posvetil in dokazal
da nosiš glavo brez možgan, spi
kvort cestar olja in vtakni tvo-
jo pretreseno bučo v čeber mrz-
le vode, in boz stokrat več kori-
stil vsakemu napredku Toje
mnenje spošne javnosti v Cleve-
landu in druoti!"

Tako je končala opica svoj do-
pis oziroma meni naslovljeno pi-
smo!

Mojo odgovor je sledeči: Prvič
je strahopetec in ga je celo
sram, kar je napisal, drugič pa
on potrebuje veliko več možga-
nov kot ta dopisnik in je dobro,
da si jih preskrbi v mesnici, ker
niti ne razume kar čita. Ni res,
da je dobro, da sem jaz koga na-
padal v Prosveti z dne 26. maja,
kajti podal sem le svoje mislje-
nje, kako včas misli človek, ko
se je sestal z intimnimi prijate-
liji, pa je postal ponosen, da ima
fine prijatelje in sodelavce, po-
zneje pa je razočaran. Če bi tisti
poslanec umazanosti znal čitati
"kotilek v nebesih" in potem be-
sedila v mojem dopisu, bi znal
pravilno soditi, tako pa je out of
order. Meni se zdi, da je pravil-
no njegovo ime "Trouble-Mak-
er", kajti to ime se ga drži že
dolgo časa. Zraven pa mi še grozi
s "posvetilom", zato naj mu bo
povedano, da ima priliko, naj se
priglasil, ta izživja in zahrbtnoš!
S tem se končuje ta dopis,
morda pa tudi moje dopisovanje
za več mesecev. Pa goodbye, se
vidimo v alleyju!

Frank Barbič, 53.

Piknik kluba št. 27 JSZ

Cleveland, O. — Tudi letos
priredi klub št. 27 JSZ svoj pik-
nik, namreč v nedeljo, dne 19.
junija, na Pintarjevih prostorih
v bližnjem Noblu. Pričakuje
se velika udeležba, kajti klub
ima še veliko prijateljev in sim-
patičarjev. Razumljivo je, da se
piknika udeležijo korporativno
pevci in pevke zbora Zarje. Zbor
bo zapel več pesmi, kot vselej
na klubovih prireditvah.

Ker se ni preveč zanešati na
vremenske muhe, se bo v slu-
čaju slabega vremena vršila
prosta zabava v Narodnem do-
mu. Sicer pa nas ima Bog rad,
kajti kadar imamo mi piknik ali
kaj podobnega, je vselej lepo
vreme.

Na piknik vabimo naše so-
druge in simpatičarje tudi iz
sosednih krajev, da bomo malo
debatirali, malo plesali in peli.

Vsi oni, ki nimajo svojih av-
tomobilov, naj vzamejo St.
Clair-Nottingham karo do kon-
ca proge, od tam pa vas bo pe-
ljal avtomobil do pikniškega
prostora.

Torej, ako še niste rezervirali
nedelje 19. junija, jo rezerviraj-
te za piknik soc. kluba št. 27.
Na gotovo svidenje!

Milan Medvešek.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Braddock, Pa., M. H.: V svo-
jem poročilu o nesreči člana dru-
štva št. 300 SNPJ ste pozabili
zapisati njegovo ime in tudi ni-
ste povedali, kako ga je nesreča
zadela. Prosimo, sporočite nam
čim prej vse potrebne podro-
bnosti.

Japonci "obžalujejo" pobijanje civiliatov

(Nadaljevanje s 1. strani.)

lotje in sodelovali s kitajskimi
pri obrambi Kantona in drugih
mest v južni Kitajski, ki so tar-
ča japonskega bombardiranja iz
zraka.

Porast brezposel- nosti v Angliji

London, 8. jun. — Iz uradnega
poročila, ki je bilo večeraj objavl-
jeno, je razvidno, da je imela
Anglija 16. maja tega leta 382-
000 več brezposelnih delavcev
kakor pred enim letom. Skupno
število brezposelnih v Angliji je
1.778.805.

HUMOR

Moderno vprašanje in odgovor

"Ali se zanimate za ženska
vprašanja, ljuba gospodična?"
"Ne, začasno me zanima
moška."

Najnovejša škotska

Škot se je podal na daljše po-
tovanje; že se je poslovil od že-
ne in otrok in odšel na postajo.
Tam se je pa na lepem obrnil in
stekel domov; vse zasopel je
stopil pred svojo ženo in ji po-
vedal še zadnje narečilo: "Ne
pozabi med mojo odsotnostjo v
sobi kuriti za eno osebo manj
kakor po navadi!"

Ali ste že naročili Prosveto
ali Mladinski list svojemu
prijatelju ali sorodniku v
domovino? To je edini dar
trajne vrednosti, ki ga za
mal denar lahko pošljete
vojcem v domovino.

Prizor iz policijskega napada na pikete pred tovarno American Brass Co. v Detroitu.

V Jugoslavijo

SAMO 7 DNI

že potujete na ekspresnih parnikih:

BREMEN - EUROPA

Brzi vlak ob Bremen in Europa v Bremerhavnu
zajamči udobno potovanje do Ljubljane

Alli potuje s priljubljenimi ekspres. parniki

COLUMBUS

HANSA - DEUTSCHLAND

HAMBURG - NEW YORK

Izborne železniške zveze od Cherbourg, Bremena ali
Hamburga.

Strokovnjaški nasveti glede vizejev za priseljence
in obiskovalce.

Za polarnila vprašajte lokalnega agenta ali

130 W. Randolph St. Chicago, Ill.

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

F. M. DOSTOJEVSKI:

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih s opicijom — Fedorovič Vladimir Levitš

Pri tej priliki moram priznati, da je mnogo storil, da bi se ognil usodnega trenutka, in se na vse kriplje trudil, da bi obšel krvavi izid. 'Jutri bom prosil ljudi za tri tisoč rubljev,' piše v svojem originalnem jeziku, 'a če mi jih ljudje ne dajo, bo tekla kri.' Tudi to je bilo napisano v pisanosti in tudi to je bilo v treznosti do pičice izvršeno."

Tu je jel Ipolit Kirilovič podrobno opisovati vse Mitjeve napore, da bi dobil denar in se tako ognil zločina. Opisal je njegove nastope pri Samsonu in njegovo vožnjo k Ljagavemu — vse po akth. "Iznemogel, osmešen, lačen, brez ure, ki jo je bil prodal za to pot (čeprav je imel pri sebi poldrug tisoč rubljev — baje, o baje!), v mukah ljubosumnja, zaradi predmeta svoje ljubezni, ki ga je bil pustil v mestu. Hvala Bogu! Ona ni bila pri Fjodoru Pavloviču. Sam jo spremi k njenemu pokrovitelju Samsonovu. (Čudno, na Samsonova nismo ljubosumni — to je zelo značilna psihološka posebnost v tej zadevi!) Nato hiti na svoje opazovališče, 'za hišami' in tam — tam zve, da lomi Smerdjakova božjast, da je drugi služabnik bolan — po tem takem je pot prosta, in 'znamenja' so v njegovih rokah — kako zapejlo! Vendar pa se še vedno upira; napoti se h gospe Hohlakovi, naši, po vas vseh visoko spoštovani začasni someščanki. Ta dama, ki je že dolgo pomilovala njegovo usodo, mu da najpomembnejši svet: naj pusti vse to pijančevanje in razvratovanje, to malopridno ljubezen, to pohajkovanje po gostilnah, to jalovo zapravljanje mladih moči in se odpravi v Sibirijo v zlatokope: 'Tam je izhod za vaše kipeče modri in vaša romantični značaj, ki hlepi po prihodah.'"

Ko je Ipolit Kirilovič opisal konec razgovora in tisti trenutek, ko je obtoženec iznenada dobil poročilo, da Grušenjka vobče ni bila pri Samsonovu, ter opisal trenutno razjarjenost nesrečnega, živčno izmučenega mladega človeka od misli, da ga je res prevarila in da je zdaj pri njem, pri Fjodoru Pavloviču, je končal, o pozarjanje na usodni pomen tega slučaja:

"Če bi mu bila služkinja utegnila povedati, da je njegova vzljubljenka v Mokrem, s svojim 'prejšnjim in nespornim' ljubimcem, se ne bi bilo nič zgodilo. Toda ona je od strahu odrevela ter se jela zaklinjati in rotili, in če je obsojenec ni pri tisti priči ubil, jo je rešilo samo to, ker je na vrat na nos zdirjal za iznevernico. Toda pomnite: naj je bil še tako izuma, vendar je vzel s seboj medeni tolkač. Zakaj baš tolkač, zakaj ne kakega drugega orožja? Toda če smo se že ves mesec zaglabljali v to sliko in se pripravljali nanjo, tedaj je samo treba, da nam oko le za trenutek obstane na kakšni stvari, ki je podobna orožju, pa že zgrabi moč, da bi nam služila za orožje. A to, da bi nam kak tak predmet lahko služil za orožje, — to smo si predstavljali že cel mesec dni. Zato smo ga tudi tako mahoma in nesporno priznali za orožje! In zato obtoženec ni nehoti in nezavedoma zgrabil za ta usodni tolkač. Evo ga zdaj na očeno, tema in ljubosumnje. Sum, da je ona tu, pri njem, njegovem soperniku, v njegovem objemu, in se v tem trenutku morda norčuje iz njega — ta sum mu ne da dihati. In ne samo sum — kdo bi zdaj govoril o sumu, prevara je vendar očitna: ona je tu, v tej sobi, iz katere seva luč, pri njem je, tam za zaslonom — in evo, nesrečnej se splazi k oknu in spopitljivo pogleda skozenj, se čednostno pomiri in izprevidljivo odide, da bi bil čim prej daleč od nesreče in se ne bi zgodilo kaj nevarnega in nenaravnega — in to nam hočejo dopovedati, nam, ki poznamo obtoženca značaj in razumemo, v kakšnem duševnem stanju je bil, v stanju, ki nam je znano po dejstvu, in — to je glavno, ki vemo, da je imel v rokah znamenja, s katerimi si je mogel vsak trenutek odpreti hišo in stopiti vanjo!"

Tu, pri omembi "znamenja", je Ipolit Kirilovič za nekaj časa ostavil svojo obtožbo, ker je smatral za neizogibno, da obširneje izpregovori o Smerdjakovu in vendar že do dna razglobi vso tisto uvodno istorijo zastran sumnje, da bi bil morilec lakej, ter enkrat za vselej opravi s to mislijo. To je storil zelo obširno in vsi so razumeli, da smatra to domnevo vzlic vsemu preziranju, ki ga je kazal do nje, za jako važno.

VIII

Razprava o Smerdjakovu

"Prvič: odkod se je vzela možnost take sumnje?" S tem vprašanjem je pričel Ipolit Kirilovič.

lovil. "Prvi, ki je zavrnil, da je morilec Smerdjakov, je bil obtoženec sam v trenutku svoje aretacije, toda od tistega svojega prvega vzklaka pa vse do današnje sodne obravnave ni predložil niti enega dejstva, ki bi potrjevalo njegovo obdolžitev — in ne samo ne dejstva, ampak vobče nikakega, za človeško pamet vsaj količjak sprejemljivega namiga na kako dejstvo. Razen njega potrjujejo to obdolžitev samo tri osebe: oba obtoženčeva brata in gospodična Svetlova. Toda obsojenec starejši brat je izrazil svoj sum šele danes, v bolezn, v napadu nesporne umobolnosti in vročice, preje pa je, kakor nam je z gotovostjo znano, vsa dva meseca popolnoma delni prepričanje, da je krivec njegov brat, in niti ni izkušal ugovarjati tej misli. Toda s tem se bomo kasneje še posebej ukvarjali. Nadalje nam je obtoženec mlajši brat prejel samo izjavil, da ne more navesti v potrdilo svoje misli zastran Smerdjakovljeve krivde nikakih dejstev, niti najmanjšega ne, in da le tako sklepa po besedah obtoženca samega 'in po izrazu njegovega lica' — da, ta kolosalni dokaz je njegov brat prejel dvakrat povedal. Gospodična Svetlova pa se je izrazila nemara celo še bolj kolosalno: 'Kar vam poreče obtoženec, to verjemite, on ni tak človek, da bi se zlagal.' To so dejansko vsi dokazi zoper Smerdjakova s strani teh treh oseb, ki imajo le preveč povoda, da se zanimajo za obtoženčev usodo. Med tem pa se je obdolžitev zoper Smerdjakova širila in vzdrževala in se vzdržuje še zdaj — ali more človek to verjeti, ali si more predstaviti?"

Tu se je zazdelo Ipolitu Kiriloviču potreba, da v naglici očrta značaj pokojnega Smerdjakova, 'ki si je končal življenje v napadu bozne zmedenosti uma.' Predstavil ga je kot slabotnega človeka s početki nekakšne naobrazbe, zmedenega po filozofskih idejah, ki jim njegova pamet ni bila kos, in preplašenega po drugih sodobnih naukih o dolžnosti in obveznosti. O teh naukih je dobival obširen pouk; praktično mu jih je ponazarjalo neurejeno življenje njegovega pokojnega gospoda in morda tudi očeta Fjodora Pavloviča, teoretično pa jih je zajemal iz raznih čudnih filozofskih razgovorov z gospodovim starejšim sinom Ivanom Fjodorovičem, ki si je rad dovoljeval to zabavo, najbrže iz dolgega časa ali pa iz potrebe po norčevanju, kadar ni našel boljše prilike. "V poslednjih dneh svojega bivanja v gospodovi hiši mi je sam pripovedoval o svojem duševnem stanju," je pojasnil Ipolit Kirilovič, priča pa o tem tudi drugi: obtoženec sam, njegov brat in celo sluga Grigorij, to je, vsi tisti, ki so ga morali zelo dobro poznati.

Potlačen po svoji božjasti, je bil Smerdjakov mimo tega 'bojazljiv kakor putka'. Padal mi je k nogam in mi jih poljubljaj, nam je pripovedoval obtoženec sam v trenutku, ko se še ni zavedal, da je ta navedba v kakem pogledu neugodna zanj: 'to je božjastna putka,' se je izrazil v svojem značilnem jeziku. In evo, nje ga si je izbral obtoženec, kakor sam priznava, za svojega zaupnika in ga je dotorej zastrašil, da mu je bil naposled pripravljen služiti za vohuna in prenašalca besed. V tem svojstvu domaćega opazovalca je izdal svojega gospoda in obvestil obtoženca tudi o zavoju z denarjem ter o znamenjih, s katerimi je moči priti do gospoda — in kako naj ga tudi ne bi bil obvestil! 'Ubili me bodo, kar videl sem, da me bodo ubili,' je govoril v preiskavi, tresoč se in drhteč še pred nami, ne glede na to, da je mučil teljo, ki ga je bil zastrašil, takrat že sam sedel v zaporu in ni mogel več priti, da bi ga kaznoval. 'Vaako minuto so me sumničili in v strahu in trepetu, samo da bi utolžali njihovo jezo, sem jim hitel povedati vsako skrivnost, da bi po tem videli mojo nedolžnost pred njimi in bi jim lahko živ ušel delat pokoro.' To so njegove lastne besede, zapisal sem jih in si jih zapomnil: 'Časih so tako zakrčali name, da sem kar na kolena padel pred njimi.'

Ker je bil po svoji naturi velepošten mlad človek in si je bil s tem pridobil zaupanje svojega gospoda, ki je spoznal v njem to poštenost, ko mu je vrnil izgubljeni denar, si lahko mislimo, da je nesrečnega Smerdjakova strašno mučilo kesanje zaradi njegove nezvestobe do gospoda, katerega je ljubil kot svojega dobrotnika. Tisti, ki hudo trpe od božjasti, so po zatrdilu najgledljivi psihijatrov vselej nagnjeni k neprestanemu in, to se ve, bolnemu obtoževanju samega sebe. (Dalje prihodnjik.)

Meermannu se je sanjalo...

Napisal K. Kripien

Kadar je Meermann hitel zjutraj nizdol po stopnicah v pisarno, je pogosto srečal Helbigovo, ki je stanovala pod njim in je morala prav takrat zdoma. Potlej se je primerilo, da sta izmenjala nekaj besed. Govorila nista nič posebnega. Njun pogovor se je sukal okoli čisto nepomembnih stvari. O vremenu

in o hišnici... kar si pač imajo odgovorili. Ustavila sta se na stohišni stanovaletu tu in tam povedati. Neko jutro je pa Meermann s srečnim pogledom trdo stopal nizdol po stopnicah in bil gospodično Helbigovo skoraj prezrl.

"Oprostite," ji je v zadregi dejal in ji hlastno odzdravil, "tako sem zamišljen..."

Helbigova se je nasmehnila. "Vidim. Upam, da ni nič neprijetnega."

"Pač. Zai je zelo neprijetno." Meermann je vzdihnil in takoko potrt se je zdel, da ga je Helbigova morala vprašati, ali mu ne bi kako pomagala. Ni ji takoj

odgovoril. Ustavila sta se na stohišni stanovaletu tu in tam povedati. Neko jutro je pa Meermann s srečnim pogledom trdo stopal nizdol po stopnicah in bil gospodično Helbigovo skoraj prezrl.

"Oprostite," ji je v zadregi dejal in ji hlastno odzdravil, "tako sem zamišljen..."

Helbigova se je nasmehnila. "Vidim. Upam, da ni nič neprijetnega."

"Pač. Zai je zelo neprijetno." Meermann je vzdihnil in takoko potrt se je zdel, da ga je Helbigova morala vprašati, ali mu ne bi kako pomagala. Ni ji takoj

odgovoril. Ustavila sta se na stohišni stanovaletu tu in tam povedati. Neko jutro je pa Meermann s srečnim pogledom trdo stopal nizdol po stopnicah in bil gospodično Helbigovo skoraj prezrl.

"Oprostite," ji je v zadregi dejal in ji hlastno odzdravil, "tako sem zamišljen..."

Helbigova se je nasmehnila. "Vidim. Upam, da ni nič neprijetnega."

"Pač. Zai je zelo neprijetno." Meermann je vzdihnil in takoko potrt se je zdel, da ga je Helbigova morala vprašati, ali mu ne bi kako pomagala. Ni ji takoj

odgovoril. Ustavila sta se na stohišni stanovaletu tu in tam povedati. Neko jutro je pa Meermann s srečnim pogledom trdo stopal nizdol po stopnicah in bil gospodično Helbigovo skoraj prezrl.

"Oprostite," ji je v zadregi dejal in ji hlastno odzdravil, "tako sem zamišljen..."

Helbigova se je nasmehnila. "Vidim. Upam, da ni nič neprijetnega."

"Pač. Zai je zelo neprijetno." Meermann je vzdihnil in takoko potrt se je zdel, da ga je Helbigova morala vprašati, ali mu ne bi kako pomagala. Ni ji takoj

tisto! Sicer bi mi bilo prav vseeno, ali me zavrne ali ne!" "A če bi bila prišla?" je poizvedovala gospodična Helbigova s trdovratnostjo ženske, ki postane radovedna. "Potlej bi ji kajpak samo kaj natvezili, jo pripravili do tega, da bi se v vas zaljubila, nato bi jo pa pustili na cedilu. Že vemo, kako je to!"

Zdelo se je, da Meermann s takšno možnostjo sploh računali ni. To ga je očitno zmedlo.

"No, no," je obotavljaje se menil, "kako naj vem, kako bi se še razvilo? Morebiti bi pa postala stvar čisto resna?"

A Helbigova se je zdajci zresnila. Pogledala je na svojo zapestno uro.

"Sveta nebesa! Kako pozno je že! Hiteti moram. Torej, gospod Meermann, pozabite na vse, kar se vam je sanjalo. Zastran tega si nikar ne belite glave! Morebiti ste pa bolni...? Včasih mora človek zaradi takšnih stvari k zdravniku. Takšne sanje so pogosto posledica slabe prebave."

Pomahala mu je v slovo, potlej jo je pa ubrala po cesti proti avtobusni postaji.

Na srečo je ravno še ujela avtobus, ki ga je potrebovala, če je hotela še za časa priti v pisarno. In še potem, ko se je v uradu zibala na mehkih blazinah, je morala misliti na zgodbo iz sanj. Spričo tega je vnovič zmajala s plavaloso glavico. Lej ga, lej! Kdo bi si bil mislil! Ta Meermann! V sanjah se mu prikazujejo lepa dekleta! In sicer ga odbijajo... Zakaj neki? Ali je morebiti Meermann tako dolgočasen?... Helbigova si je morala priznati, da ni o tem še nikoli premišljevala. Zdaj kajpada...

Drugo jutro je napeto čakala Meermann, in je bila zelo razočarana, ko ga je zgrešila. Zato ga je pa srečala popoldne, ko se je vračal domov. Že z obraza se mu je bralo, da se mu je moralo nekaj razburjivega primeriti. Nestrpno ga je vprašala:

"No, ali se vam je že spet o njej sanjalo...?"

"Se znozel bom," je zastokal Meermann in si s prsti zrahljal ovratnik, kakor da se bo od obupa zadušil. "Že četrtič se mi je prikazala natanko ista, gospodična Helbigova!"

"In je spet ni bilo?"

Meermann je samo z glavo odkimal. Videti je bil tako pobit, da se je Helbigovi na moč smilil. Kako naj mu pomaga? Spet sta stala na stopnicah. Prihajali in odhajali so drugi stanovalci in bežno pozdravljali. Zdajci je Helbigovi prišlo na misel:

"Slišite, gospod Meermann, že vem, kaj morate narediti. Glejte, da bo dekle postalo ljubosumno! Dogovorite se kratko in malo s kakšno drugo. To je že star recept! Šele ko bo mislila, da se je v vas zaljubila neka druga, bo videla, koliko ji je do vas. Je pač zmerom tako!"

Meermann je pa v dobro stran tega recepta vendarle podvomil.

"Rajši ne," je otožno dejal. "Zdaj me je že strah, da me bodo vse potegnile za nos!"

"Poskusite pa vendarle lahko!"

Usodi nihče ne uide

J. H. Roessler

Kavarna je bila skoraj prazna. Samo dve mizi sta bili zasedeni. In kakor da bi moralo tako biti, je pri obeh mizah sedel samo po en moški in kljub natanko sedemnajstim mizam v dvorani, sta oba edina gospoda sedela ravno pri dveh mizah, ki sta bili druga tik druge, kakor da bi hotela biti vsak zase, a vendar nihče ne bi hotel biti čisto sam v samotli.

Na lepem so se vrata odprla. Vstopil je tretji gospod. Pohitel je k enemu od obeh.

"Čisto obupan sem!"

"Kaj se je pa zgodilo?"

"Nesreča!"

"Tebi ali meni?"

"Meni."

"Kakšna nesreča?"

"Denarnico sem izgubil."

"Ali je bilo mnogo denarja v njej?"

"Štiri tisoč dinarjev," je razburjeno zašepetal prišlec.

"Morebiti si jo..."

Obupanec je žalostno zmajal z glavo.

"Ne, povsod sem jo že iskal. In kako iskal! Zdaj tudi že vem, kje sem jo izgubil."

"Kje?"

"V tramvaju."

Gospod pri sosednji mizi je vstal. Bil je očitno tako imenovan boljši gospod, velik, vitek, obrt, v rjavi obleki in v ovratnici je imel zlato podkev. Stopil je k mizi obeh gostov in v ljudezno pozdravil.

"Oprostite, gospa..."

"Zelite?"

"Pravkar sem slišal vajin pogovor. Davi sem namreč našel neko denarnico."

Helbigova se je smehljala tako spodbudljivo, da Meermann kratko in malo ni mogel več napak razumeti.

Sestala sta se o pol devetih in poslovala o pol enajstih. In ker je Helbigova vedela, da bo zjutraj, ko bo ura brezobzirno zvonila, trudna, je bila zdaj toliko boljše volje. Da, ta večer je zanj mnogo pomenil, saj je zvedela toliko novega. Zdaj ve, da je Meermannu ime "John" in da mu je devet in dvajset let, da ima sive oči z rjavimi plitčami v njih in nad levim ušesom smešno zvite lase.

Vse te važne stvari pa niso nikomur drugemu nič mar. "Gorje, če se ti še zdaj prikaže v sanjah tista druga!" mu je zagrozila pri slovesu.

Hans ji je tedaj moral priznati: "Ali je res verjela tem mojim čenčam? Saj si bila vendarle ti, ki sem zmerom sanjal o njej!"

Helbigova je spričo tolikšne zvitosti kar odrevenela.

"Na koncu koncev se ti najbrže sploh nikoli ni sanjalo?" je tesnobno povprašala.

Tako neumno se ji je zdelo, da je nasleda takšni slepariji. In če bi se John zdaj še zasmeljal, bi se pošteno razsrdila.

A John se ni zasmeljal. Dolgo je molče zrl vanjo, potlej je pa tiho dejal:

"O pač, sanjalo se mi je že o tebi, a takšne sanje sem sanjal vselej z odprtimi očmi..."

Claude M. Baker, ki bo prihodnji predsednik tiskarske unije.

Oba sta se na stolu privzdignila.

"Pokažite jo, prosim."

Gospod od sosednje mize se je lahko nasmehnil.

"Tako gladko pa ne gre. Morate me pač razumeti. Prav rad sem vam pripravljen vrniti vašo denarnico, samo — ne da bi vam ne zaupal, a prej mi morate dati natančnejše podatke. To je menda tudi v uradu za najdene stvari v navadi."

"Prav rad. Kaj bi radi vedeli?"

"Kje in kdaj ste svojo denarnico izgubili?"

"V tramvaju, proga št. pet. Kmalu po devetih."

"Drži," je pokimal tujec. "Našel sem jo nekaj po pol desetih. Ležala je pod klopio. Kakšne barve je bila denarnica in kaj je bilo v njej?"

Nesrečnej je naglo odgovoril:

"Rjava je bila, zgoraj v levem kotu je bila malce obrabljena, v njej je bilo štiri tisoč dinarjev in časopisni izrez o novih davkih, dalje nepopolna dopisnica. Ali je to dovolj?"

"Dovolj," je obžalovaje menil gospod od sosednje mize. "Ta denarnica, ki sem jo našel, žal ne bo vaša. Ta je namreč črna in v njej je samo 100 dinarjev."

Na mizo je položil staro, ponošeno denarnico.

"Ali pa morebiti je?"

Mož, ki je bil denarnico izgubil, je žalostno gledal najdbo.

"Ne, ta ni moja."

"Škoda. Rad bi vam ustregel," je prijazno odgovoril tujec, "a vzlic temu ne izgubite upanje. Ljudje so bolj pošteni, kakor na splošno mislimo. Nekdo jo bo zanesljivo našel, morebiti sprevidnik ali pa kakšen potnik in bo denarnico prinesel v urad za najdene predmete. Stopite popoldne tja. Kolikor vem, odpro urad okoli štirih. Prepričan sem, da bo vaša denarnica tamkaj."

Bilo je malo po štirih, ko je gospod, ki je bil izgubil denarnico, stopil v urad za najdene predmete.

"Ali je kdo prinesel kakšno denarnico?"

"Kakšna je pa bila?" je vprašal uradnik.

POSLUŠAJTE

PALANDECH'S TRAVEL BUREAU

Folklore Radio Program

Every Sunday from 1 to 2 P. M.

Station WWAE — 1200 kilocycles

Gospod jo je čisto natanko pisal.

Uradnikov obraz je postal dalje daljši.

"Denarnico je nekdo pred kšno uro odnesel," je potlej dejal.

"Odnese?"

"Da. Prišel je nekdo, povedal je nekaj po devetih izgubil tramvaju, proga št. pet, rjavo denarnico, zgoraj na desni malo ogoljeno. Ker so denarnice takoj res našli, in ker je bilo v njej štiri tisoč dinarjev, časopisni izrez o novih davkih in nepopolna razglednica, kakor je postal gospod, ni bilo dvoma, da njegova."

Drugi je omedlel.

"Kakšen je bil gospod?" je zahropel.

"Tako imenovan boljši gospod, velik, vitek, obrt, rjavo oblije imel in zlato podkev v ovratnici."

Natakarska vjudnost

Tri družine so praznovale rojstni binko slavje v nekem majhnem gostilniškem gnezdu. Slavljenji in gostitelji so bili kaj kmalo dobre volje. Dali so si duha petjem in smehom, da je kar mevalo. Nazadnje je okoli družba plačala svoj zapitek in pripravila k odhodu.

Na lepem je Pavla pogre svoje rokavice. Vrnila se je k mizi, kjer so sedeli, pogled pod stol in še pod mizo, misleč, jih bo morda tamkaj našla.

jo zagleda natak, stopi k njemu in meni dobrodušno:

"Ali iščete svojega moža? Že čaka zunaj pred vrati."

Najzanesljivejša dnevna dovesti so v dnevniku "Prosveta".

Čitate vsak dan?

VAŽNO ZA VSAKOGA

KADAR pošljite denar v stari knjižnici KADAR ste namenjeni v stari knjižnici KADAR šolite kupa le starega knjižnika

KARTE za vse izide

Potniki z našim posredovanjem v svojo najcenejšo in zadostno. Denarne politike izvršujemo in v zanesljivo po dnevnom kursu

V JUGOSLAVIJO V ITALIJO

Za 2.500... 100 Din Za 4.500... 100 Din

"2.500... 200 Din" "4.500... 200 Din"

"7.500... 300 Din" "12.500... 300 Din"

"15.000... 400 Din" "22.500... 400 Din"

"25.000... 500 Din" "37.500... 500 Din"

"45.000... 600 Din" "67.500... 600 Din"

Navedene cene so podrobno opremljene, je kurs. Pošljite tudi denar brez izvrševanja izplačila v slovenski V Vašem lastnem interesu je, da pitate s ceno in plačilo

SLOVENIC PUBLISHING

(Glas Naroda—Travel Bureau)

216 West 18 st. New York

JUGOSLAVIJA

Probo

Južne proge

"The Sunny Side of the Atlantic"

Najhitrejša direktna pot

Preko

Preko

Preko

Preko

Preko

Preko

Preko